

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Högsjö västra, förbigångsspår

Örebro Kommun, Örebro Län

Järnvägsplan

2021-10-29

Trafikverket

Postadress: Röda vägen 1, 781 89 Borlänge

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

TMALL 0096 Samrådsredogörelse 5.0

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse Högsjö västra, förbigångsspår

Handlingsnummer: 6617-00-028-001

Författare: Tyréns AB

Dokumentdatum: 2021-10-29

Ärendenummer: TRV 2020/37744

Åtgärdsnummer: TRV 11727

Version: 1.0

Kontaktperson: Erik Fridén, Trafikverket

Foto: Tyréns AB, om inget annat anges.

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Samrådsrets	5
2.1.	Samrådsunderlagsskedet	5
2.2.	Samrådshandlingsskedet	5
3	Samrådsaktiviteter	5
4	Samråd	6
4.1.	Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	6
4.1.1.	Samråd med berörda länsstyrelser	6
4.1.2.	Samråd med berörda kommuner	8
4.1.3.	Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	9
4.2.	Samråd vid utformning av planförslaget	11
4.2.1.	Samråd med berörda länsstyrelser	11
4.2.2.	Samråd med berörda kommuner	12
4.2.3.	Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	14
4.2.4.	Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	16
5	Underlag	18
6	Bilagor	20

1 Sammanfattning

Denna samrådsredogörelse omfattar järnvägsplan Högsjö västra, förbigångsspår i Örebro och Vingåkers kommun samt Örebro och Södermanlands län. I samrådsredogörelsen sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som inkommit från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen kommenterar Trafikverket de inkomna synpunkterna.

I samband med framtagande av samrådsunderlag har samråd genomförts med Länsstyrelsen i Örebro, Länsstyrelsen i Södermanland, Örebro kommun, Vingåkers kommun samt berörda markägare och gemensamhetsanläggningar (vägföreningar).

Under framtagande av samrådshandling har samråd genomförts med Länsstyrelsen i Örebro, Örebro kommun, Vingåkers kommun, markägare, gemensamhetsanläggningar (vägföreningar), ledningsägare, Nerikes brandkår, Naturvårdsverket, Västra Sörmlands räddningstjänst, Region Örebro, Mälardalstrafik, Försvarsmakten och allmänheten.

Trafikverket har följt Folkhälsomyndighetens råd och rekommendationer och vidtagit åtgärder för att förhindra smittspridning av sjukdomen covid-19. I skede samrådshandling fanns möjlighet att för allmänheten att anmäla sig till ett digitalt samråd på orten samt ett fysiskt möte på Högsjö folkets hus, men på grund av inga anmälningar blev dessa inställda (se bilaga A). Dock kom en intressent på det fysiska mötet och kunde lämna synpunkter eftersom Trafikverket valde att ändå vara på plats. Det framkom även senare att det var en ytterligare anmäld på samrådet, denne lämnade synpunkt på samrådshandlingen.

Samrådshandlingen var ute på samråd den 8 juni till den 2 juli 2021. Totalt inkom två synpunkter.

I planlägningsbeskrivningen klarläggs syftet med samråd, vilka samrådsformer som planeras, när samråd är tänkt att genomföras och vilken samrådsretsen är tänkt att vara.

Planlägningsbeskrivningen ska användas som stöd för styrning och genomförande av kommunikationen som sker med både interna och externa intressenter. Syftet är att redan i ett tidigt skede av planlägningsprocessen tydliggöra vad arbetet innebär och vilka ytterligare samråds- och beslutstillfällen som är att förvänta. Dokumentet uppdateras kontinuerligt under projektets gång. Planlägningsbeskrivningen för just det här projektet har uppdaterats vid följande tillfällen: 2020-10-30, 2021-05-21.

Allt inkommit material (tjänsteanteckningar, brev, protokoll, inkomna synpunkter med mera) rörande järnvägsplanen finns diariefört hos Trafikverket på ärendenummer TRV 2020/26006 (för korrespondens med allmänheten) och TRV 2020/21990 (för korrespondens med myndigheter).

2 Samrådsrets

2.1. Samrådsunderlagsskedet

I skede samrådsunderlag har samråd genomförts med Örebro kommun, Vingåkers kommun, Länsstyrelsen Örebro län och Länsstyrelsen Södermanlands län. Utöver dessa myndigheter har även samråd genomförts med enskilda som kan bli särskilt berörda, i form av berörda markägare och gemensamhetsanläggningar.

I detta skede beslutades att Länsstyrelsen i Örebro län samordnar det fortsatta arbetet, eftersom länet har mest påverkan. Kommunikationen mellan Trafikverket och Länsstyrelsen i ärendet går därför via Länsstyrelsen i Örebro län. Samma princip gäller även för Örebro kommun som har mest påverkan. Vid planering av anslutningsvägar ska dock Vingåkers kommun vara delaktig i samrådsprocessen eftersom de blir berörda av dessa.

2.2. Samrådshandlingsskedet

Den 21 januari 2021 beslutade Länsstyrelsen i Örebro län att järnvägsplan för Högsjö västra, förbigångsspår inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Samrådsretsen definieras därmed till att omfatta berörd Länsstyrelse och kommun, samt enskilda som kan bli särskilt berörda.

I skede samrådshandling har samråd genomförts med Länsstyrelsen i Örebro, Örebro kommun, Vingåkers kommun, markägare, gemensamhetsanläggningar (vägföreningar), ledningsägare, Nerikes brandkår, Naturvårdsverket, Västra Sörmlands räddningstjänst, Region Örebro, Mälardalstrafik, Försvarsmakten och allmänheten. Dialog har även genomförts med den lokala utvecklingsgruppen Högsjö utvecklingsgrupp. Stena vindkraft har informerats om att projektet planlägger i Högsjö, men ingen vidare kontakt har tagits från dennes sida.

3 Samrådsaktiviteter

Denna samrådsredogörelse omfattar samrådsaktiviteter från december 2019 till och med september 2021. Samråden omfattas av totalt 19 samrådstillfällen, se kapitel 5 för detaljerad lista över samrådsaktiviteter. Samråd med markägare och gemensamhetsanläggningar har delvis genomförts gemensamt.

Samrådsaktiviteter har bestått av möten och informationsutbyte. Trafikverket har följt Folkhälsomyndighetens råd och rekommendationer och vidtagit åtgärder för att förhindra smittspridning av sjukdomen covid-19. På grund av pandemin har fysiska samrådsmöten bedömts vara olämpligt, varför samråd skett digitalt.

I skede samrådshandling fanns möjlighet att för allmänheten att anmäla sig till ett digitalt samråd på orten den 15 juni 2021, men på grund av inga anmälningar blev detta inställt (se bilaga A). På grund av tekniska problem var det tyvärr en anmälan som inte noterades. Denna person valde sedan att lämna en skriftlig synpunkt på samrådshandlingen.

Det var även möjligt att boka in sig på ett fysiskt samråd på orten den 16 juni 2021 på Högsjö folkets hus. Ingen anmälde sig till detta samråd och därför ställdes även detta in (se bilaga A). Det kom dock

en intressent på mötet och kunde lämna synpunkter eftersom Trafikverket valde att ändå vara på plats.

Under tiden 8 juni till och med 2 juli 2021 var samrådshandlingen ute på samråd där den som önskade kunde lämna synpunkter. Samrådshandlingen fanns tillgänglig på Trafikverkets webbplats (<https://www.trafikverket.se/hogsjoforbigangsspar>), Trafikverkets kontor i Örebro, Odensbackens bibliotek och Coop livsmedelsbutik i Högsjö.

Annonsering av samråd på ort och efterföljande samrådstid av samrådshandlingen skedde den 5 juni 2021 i Nerikes Allehanda, Katrineholms-Kuriren, Post- och inrikes tidning samt via hemsidan. Brev gick ut till särskilt berörda.

Informationsmaterial har kontinuerligt tagits fram och publicerats på projektets webbplats på Trafikverkets hemsida. Därutöver har specifikt samrådsmaterial producerats inför samrådsmöten och tilldelats inbjudna.

Mejlväxlingar och telefonsamtal har skett i syfte att utbyta information och bredda förståelsen för projektet.

Planlägningsbeskrivningen för just det här projektet har uppdaterats vid följande tillfällen: 2020-10-30, 2021-05-21, 2021-10-29.

Synpunkter under möten noteras och beaktas i kommande planering. Där text har kompletterats i efterhand eller väsentliga förändringar skett i uttalanden eller beslut från Trafikverket, läggs en notering in i löptext.

4 Samråd

4.1. Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

4.1.1. Samråd med berörda länsstyrelser

Länsstyrelsen i Örebro län, möte den 11 december 2019

Den 11 december 2019 genomfördes ett tidigt samråd med Länsstyrelsens i Örebro. Syftet med samrådet var att tidigt komma i kontakt med Länsstyrelsen och informera om kommande projekt.

Trafikverket presenterade översiktligt projektet, tidplan och genomförd naturvärdesinventering. Det framfördes att en enklare kulturarvsanalys ska räcka för projektet eftersom det finns få identifierade kulturvärden i området. Under mötet diskuterades om en bullerutredning blir nödvändig eller inte, eftersom området saknar närboende inom aktuell bullerzon.

Länsstyrelsen i Örebro län och Länsstyrelsen i Södermanland län, möte den 9 oktober 2020

Ett samrådsmöte hölls med Länsstyrelsen i Örebro län och Länsstyrelsen i Södermanland län den 9 oktober 2020, där Trafikverket presenterade övergripande projektmål och planering av uppdraget.

Länsstyrelsen informerades om att samrådsunderlag inklusive samrådsredogörelsen planeras att skickas till Länsstyrelsen i Örebro län senast under hösten 2020. När projektet sträcker sig över två länsgränser samordnar vanligtvis den som har mest påverkan av projektet. Länsstyrelsen i Södermanland län anser att kommunikationen mellan Trafikverket och Länsstyrelsen i ärendet kan gå via Länsstyrelsen i Örebro län, men att Länsstyrelsen i Södermanland län ska vara med i remissvar på järnvägsplanen. Länsstyrelsen i Örebro län instämmer.

De kommande anslutningsvägarnas tillståndshantering kan hanteras i järnvägsplanen eller via miljöbalken §12:6 samråd. Detta ska presenteras i kommande samråd. Kulturundersökningar kan ingå i 12:6 samråden men mot en annan lagstiftning. Detta ska presenteras i kommande samråd.

Länsstyrelsen Örebro, samordnat underlag den 2 november 2020

På begäran av Trafikverket har Länsstyrelsen i Örebro län samt Länsstyrelsen i Södermanland län lämnat ett samordnat underlag inför järnvägsprojektet. I detta underlag framförde Länsstyrelsen i Örebro län följande att beakta i den fortsatta planeringen, för den del som berör Örebro län:

- **Risk och säkerhet**

Länsstyrelsen vill framföra vikten av framkomstmöjligheter för fordon till platsen, som exempelvis räddningsfordon.

- **Naturmiljö**

Det finns en regional handlingsplan för att långsiktigt bevara och utveckla grön infrastruktur. Till handlingsplanen finns kartor och underlag för planeringsarbete som rör mark- och vattenanvändning som kan vara användbara för projektet.

- **Vattenverksamhet**

Utfyllnad i ett våtmarksområde eller mosse/myrmark utgör vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. All vattenverksamhet kräver tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Är utfyllnaden högst 3 000 kvadratmeter kan en anmälan till Länsstyrelsen vara tillräcklig. Byte eller anläggande av trummor i vattendrag utgör också anmälningspliktig vattenverksamhet enligt förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter.

Länsstyrelsen Södermanland, samordnat underlag den 2 november 2020

Efter begäran av Trafikverket har Länsstyrelsen Södermanland samt Länsstyrelsen Örebro lämnat samordnat underlag inför järnvägsprojektet. I detta underlag framförde Länsstyrelsen i Södermanland län följande att beakta i den fortsatta planeringen, för den del som berör Södermanlands län:

- **Kulturmiljö**

Länsstyrelsen kan komma att besluta om att en arkeologisk utredning ska genomföras för landskap som berörs på ömse sidor länsgränsen. Detta för att klargöra förekomsten av oupptäckta forn-och/eller kulturlämningar. Ställningstagandet är beroende av markingreppens omfattning i det alternativ till sträckning för servicevägarna som väljs.

Inför genomförande av ett arbetsföretag har företagaren ett ansvar för att ta reda på om åtgärderna kan beröra någon fornlämning och att inhämta information genom att samråda med Länsstyrelsen (2 kap. 10 § kulturmiljölagen). För åtgärder som planeras inom 100 meter från forn- eller kulturlämning begärs samråd med Länsstyrelsen.

Eventuella arkeologiska utredningsinsatser planeras handläggas gemensamt från ett av länen.

- **Naturmiljö**

Det finns en regional handlingsplan för att långsiktigt bevara och utveckla grön infrastruktur. Till handlingsplanen finns kartor och underlag för planeringsarbete som rör mark- och vattenanvändning som kan vara användbara för projektet.

- **Risk och säkerhet**

Länsstyrelsen ser inget om riskaspekter i underlagen som de erhållit från Trafikverket, men antar att denna aspekt kommer att beaktas. Länsstyrelsen antar även att Trafikverket i valet av servicevägar tar hänsyn till vilka konflikter som ökar avseende tillkommande byggtrafik och befintliga trafikelement.

4.1.2. Samråd med berörda kommuner

Vingåkers kommun, möte den 27 augusti 2020

Den 27 augusti 2020 hölls ett samrådsmöte med Vingåkers kommun. Under mötet beskrevs syftet med järnvägsplanen, åtgärder i projektet, miljöpåverkan, berörda natur- och kulturvärden och tidplan.

Trafikverket informerade om att de i dagsläget inte ser någon stor miljöpåverkan inom Vingåkers kommun. Dock ska anslutningsvägar utredas och en naturvärdesinventering utföras. Vingåkers kommun ska ta emot material som visar förslag på anslutningsvägar och transporter under byggtid. Underlaget översänds efter mötet.

Under mötet diskuteras även vilka beslut som ska tas inom kommunen före de granskningar som sker av Länsstyrelse och planprövning. Samråd med kommuner och markägare samt övriga intressenter sker under 2020-2021.

Vingåkers kommun ska under september 2020 presentera förslag på intressenter till samrådsgruppen samt delge Trafikverket om information om andra projekt i närområdet som är planerade under byggnationen av förbigångsspåren. *Notering: Trafikverket tog (2020-09-07) emot datum för inlämning av ärenden till kommunstyrelsen. Vingåkers kommun återkom även med information om att det i dagsläget inte finns vetskap om andra projekt i kommunen under den tiden detta projekt ska byggas.*

Efter mötet inkom en fråga från Vingåkers kommun som berörde korsningar (7 september 2020). Hastigheten ska öka på sträckan förbi Vingåker och vissa korsningspunkter för fordon ska tas bort. Kommunen efterfrågade vad Trafikverket har för planer om vilka som planeras att tas bort. Idag finns det bara en planskild bro i Vingåker.

Trafikverkets kommentar:

Den åtgärd som Trafikverket arbetar med kommer att medföra tätare trafik på sträckan men det finns inga planer på att höja hastigheten genom Vingåker. Det finns en plankorsning i Vingåker (Vid Lundgrensväg), det finns inga planer idag på att denna ska tas bort.

Örebro kommun, möte den 31 augusti 2020

Den 31 augusti 2020 hölls ett samrådsmöte med Örebro kommun. Under mötet beskrevs syftet med järnvägsplanen, åtgärder i projektet, miljöpåverkan, berörda natur- och kulturvärden och tidplan med mera.

Trafikverket informerade om de i dagsläget inte ser någon stor miljöpåverkan inom Örebro kommun. Anslutningsvägar ska utredas samt en naturvärdesinventering ska utföras. Örebro kommun ska ta emot material som visar förslag på anslutningsvägar och transporter under byggtid. Underlaget översändes efter mötet.

Örebro kommun ska under september 2020 presentera förslag på intressenter till samrådsgruppen samt delge Trafikverket om information om andra projekt i närområdet som är planerade under byggnationen av förbigångsspåren. Örebro kommun undersöker om det räcker med ett Tjänstemannayttrande för att undvika att behöva gå upp i nämnden. *Notering: Örebro kommun svarade (2020-09-11) att det inte är några andra projekt eller exploateringar i närheten. Remisshantering som diskuterades på mötet har fått godkänts av politiken, det vill säga att det är okej att förvaltningschef skriver på yttrande, så länge politiken informeras.*

4.1.3. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Markägare och gemensamhetsanläggningar, möte den 21 september 2020

Den 21 september 2020 hölls ett samråd med berörd markägare samt två gemensamhetsanläggningar (vägföreningar) gemensamt. Syftet med mötet var att skapa dialog tidigt. Under mötet presenterades projektet och tidplan.

Trafikverket informerade om att upplagsytorna kommer kräva cirka en fotbollsplan på varsin sida om järnvägen. Markägarna ombes under mötet fundera på förslag till tillfälliga upplagsytor som Trafikverket kan nyttja under produktion och som markägare kan utnyttja framöver, efter att projektet genomförts. Fortsatt dialog kommer hållas angående storlek på ytan på markägares mark.

Förslag på olika anslutningsvägar presenterades under mötet. En markägare informerade om att ett av de norra alternativen inte är möjligt att föra tung trafik på. En markägare frågade om det finns alternativ till en tunnel under eller bro över järnvägen. Trafikverket uppgav att frågan har varit uppe men är förkastad eftersom det är ett väldigt dyrt alternativ.

Närvarande informerades även om att Trafikverkets fastighet och det befintliga trädskringsservitutet kan komma att behöva breddas.

Gemensamhetsanläggning, möte den 6 november 2020

Den 6 november hölls ett samrådsmöte med berörd gemensamhetsanläggning (vägförening). Syftet med mötet var att beskriva projektet och förutsättningar samt att ge sakägare en möjlighet att under samrådsunderlagsskedet lämna synpunkter på projektet.

Under mötet presenterade Trafikverket projektet samt alternativ till anslutningsvägar och förklarade att påverkan på vägarna kommer vara som störst under byggnation.

Ordförande i gemensamhetsanläggningen informerade om att den allé som är mellan Högsjövägen och järnvägsbron är smal och att det där kan bli svårt att mötas med större fordon. Däremot finns det möjlighet till mötesplatser vid avfart mot Hulta, vägkorset vid järnvägsbron och norra sidan av järnvägsbron.

Markägare, möte den 6 november 2020

Den 6 november hölls ett samrådsmöte med ytterligare berörda markägare. Syftet med mötet var att beskriva projektet och förutsättningar samt att ge markägare en möjlighet att under samrådsunderlagsskedet lämna synpunkter på projektet. På mötet deltog tre markägare.

Under mötet presenterade Trafikverket projektet samt alternativ till anslutningsvägar och förklarade att påverkan på vägarna kommer vara som störst under byggnation. Markägarna klargjorde ägarförhållandena.

En markägare frågade hur material kommer fraktas till arbetsplatsen. Trafikverket gav då besked att det mesta kommer att gå via lastbilar, vilket innebär att det kommer bli en omfattande trafik under produktionstiden. Samtidigt finns ambitioner att använda järnvägen som materialtransport om det är möjligt.

Under mötet diskuterades varför inte spåren blir placerade vid Högsjö station där det finns plats och är förberett för fler spår. Trafikverket förklarade att anledningen till vald plats är för att denna bedöms som optimal för förbigångsspåren eftersom det ligger på en höjd. Detta innebär att tågen får hjälp att bromsa in när dom ska stanna och hjälp iväg utför när dom ska fortsätta.

Avslutningsvis uppgav markägarna att de inte ser några problem i att använda deras väg på cirka 200 meter som berörs av detta projekt. De kommer att vara noga med att undersöka skicket på vägen, före och efter för att inte få en sämre anläggning. Trafikverket uppgav även att projektet inventerar skicket på vägen innan och efter byggnation, därefter tas en nöjdförklaring fram för att säkerställa överenskommelse om skicket efter produktionen.

Det stängslingsprojekt som tidigare varit aktuellt för sträckan tas upp under mötet. Markägarna yrkade på att detta tas med i projektet, utan de från början tänkta viltpassagerna. Trafikverket informerade om att det inte finns något sådant åtagande i detta projekt och vidarebefordrade kontaktuppgifter till det projekt som hanterar dessa frågor.

Markägare, brevutskick den 12 november 2020

För berörd markägare där inte samrådsmöte varit möjligt att boka in har brev skickats ut för att på så sätt delge information om projektet (2020-11-12). Brevet innehöll information om projektet, kontaktuppgifter samt information om projektets egen webbplats på Trafikverkets hemsida.

Markägare, möte den 13 november 2020

Den 13 november hölls ett samrådsmöte med berörda markägare. Syftet med mötet var att beskriva projektet och förutsättningar samt att ge markägare en möjlighet att under samrådsunderlagsskedet lämna synpunkter på projektet. En markägare deltog på mötet.

Trafikverket presenterade översiktligt projektet. Närvarande markägare bedömde att närboende inte kommer ha några invändningar på projektet eftersom inte är många som berörs. Denne sa sig även uppleva fastighetsgränser mellan berörda fastigheter som tydlig.

Vidare påpekade markägare att det rör sig mycket vilt i området. Trafikverket informerade att det inte ingår i projektet att sätta upp viltstängsel och vidarebefordrade kontaktuppgifter till det projekt som hanterar dessa frågor.

Markägare bedömde att projektet påverkar fastigheten vid jaktsäsong under byggnation.

Trafikverket förklarade att projektet kommer ta fram en nöjdförklaring för att säkerställa överenskommelse om skicket på vägarna efter produktionen.

4.2. Samråd vid utformning av planförslaget

4.2.1. Samråd med berörda länsstyrelser

Länsstyrelsen i Örebro län, Beslut om betydande miljöpåverkan den 21 januari 2021

Den 21 januari 2020 beslutade Länsstyrelsen i Örebro län, efter samråd med Länsstyrelsen Södermanlands län, att planerade åtgärder i järnvägsplan Högsjö västra, förbigångsspår inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

I Södermanlands län inskränker sig, enligt samrådsunderlaget, åtgärderna till eventuellt iordningställande av arbets- och servicevägar. Åtgärderna berör inga allmänna intressen av nationell och regional betydelse och bedöms inte förhindra att nationella miljö kvalitetsmål uppnås. Projektet bedöms inte medföra att miljö kvalitetsnormer för vatten inte kan uppnås.

Länsstyrelsen i Örebro län, möte den 23 april 2021

Samråd av samrådshandling sker under sommaren 2021. Syftet med detta möte var att presentera underlag för Länsstyrelsen inför publicering till allmänheten.

Trafikverket informerade om att samrådshandlingen kommer ställas ut i slutet på maj. *Notering: Efter mötet är det beslutades att samrådshandling kommer ställas ut 8 juni-2 juli 2021.* Samråd på orten ska ske under cirka en dag i anslutning till Högsjö. Planeringen gällande Kungörelse av granskningshandling är att ställa ut detta under hösten 2021.

Trafikverket uppdaterade Örebro kommun om projekteringsläget. Under mötet informerade Trafikverket om anslutningsvägar, placering av teknikhus, bygglov, etableringsytor, utförd NVI, biotopsskyddsdispens, vattenområde & tillstånd för vattenverksamhet, trädssäkring, arkeologi och brandmurar.

Gällande anslutningsvägar undrade Länsstyrelsen hur mycket kommer vägen att breddas.

Trafikverket svarade att det kommer ske bedömning från fall till fall där det är smala passager för byggtrafik. Skogsstyrelsens rekommendationer kommer i största mån att följas för att vägen ska bli användbar under byggnation. Återställning efter byggnation kommer ge en bättre standard än idag.

Angående vattenområde frågade Länsstyrelsen Trafikverket undersökt omfattning av vattenområdet för att bedöma om tillstånd krävs, eller bara anmälan. Trafikverket informerar att fyllning troligen överstiger 3 000 kvadratmeter. Ytvatten kan ligga i stora ytor vid 100 års nivåer.

Under mötet beslutas att möte ska bokas in mellan Trafikverket och arkeolog på Länsstyrelsen, för att stämma av om mindre undersökning krävs i projektet. *Notering: Dialog har genomförts mellan Trafikverket och arkeolog på Länsstyrelsen. Anslutningsvägarna har justerats så att inga kända fornlämningar påverkas.*

Länsstyrelsens informerar om att svarstider för yttrande på kommande granskningshandling ligger på cirka 4-6 veckor.

Länsstyrelsen i Örebro län, yttrande den 29 juni 2021

Mellan den 8 juni och 2 juli var samrådshandlingen ute på samråd. På detta lämnade Länsstyrelsen följande yttrande:

Enligt plan- och miljöbeskrivningen kan berg som innehåller en något förhöjd svavelhalt komma att användas inom projektet. Det framgår inte om dessa massor kommer att användas för att förstärka servicevägar, om några särskilda hänsynsåtgärder vidtas samt vilken risk som bedöms finnas för påverkan från för urlakning från materialet. Planhandlingarna kan behöva kompletteras i denna del.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras. Detta förtydligas i plan- och miljöbeskrivningen. Svavelhaltigt berg återanvänds som fyllning under grundvattenytan.

Om föreslagna åtgärder för att förbättra avvattningen av anslutningsväg "Nord" inom Södermanlands län bedöms kräva tillstånd till vattenverksamhet enligt kap. 11 miljöbalken, så rekommenderar Länsstyrelsen att samråd inför tillståndsansökan inleds parallellt med det fortsatta järnvägsplanearbetet.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras och beaktas i kommande planering. Undersökningssamråd för vattenverksamhet är bokat med Länsstyrelsen i Örebro län den 2 december 2021.

Länsstyrelsen har ur kulturmiljösynpunkt inget att erinra. Åtgärder i Södermanlands län kommer inte att kräva arkeologisk utredning. Länsstyrelsen påminner om anmälningsplikten enligt 2 kap. 5 och 10§§ kulturmiljölagen:

- om fornfynd och/eller fornlämning påträffas ska arbetet omedelbart avbrytas till den del som berör fornlämningen och/ eller fornfyndet samt området runt detta/dessa
- anmälan ska omedelbart göras till Länsstyrelsen

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras och beaktas i kommande planering.

4.2.2. Samråd med berörda kommuner

Vingåkers kommun, möte den 26 april 2021

Syftet med detta möte var att presentera underlag för Vingåkers kommun inför publicering till allmänheten.

Projektet informerade att samrådshandlingen ska ut på samråd under maj/juni 2021. *Notering: Efter mötet har samråd av samrådshandling beslutats för att ske 8 juni-2 juli 2021.* Detta innebär främst ett digitalt samråd via Trafikverkets webbplats samt en fysisk utställning av underlaget. Underlaget kan med fördel ställas ut på lokal livsmedelsbutik uppger Vingåkers kommun. *Notering: Diskussion har förts efter detta möte att ställa ut planförslaget på livsmedelsbutik i Högsjö.* Övriga platser för utställning uppgavs vara biblioteket eller kommunhuset i Vingåkers tätort. Kommunen informerade att de även har en möjlighet att göra en information via Facebook-kanalen.

Inför samråd på orten ska en genomgång av Trafikverkets riktlinjer för restriktioner av Covid-19 ske. Det kommer troligen bli en platsträff under cirka en dag i Högsjö i slutet på maj 2021, där allmänheten kan ställa frågor och få informationsmaterial utomhus. *Notering: Efter mötet har nytt datum beslutats för samråd på ort, 16 juni.*

Vingåker kommun informerades om projektets arbete med projektering, vattenfrågor, byggtrafik, samråd med markägare och massbalans.

Vingåker kommun lyfte att det finns projekt inom kommunen som kan komma i fråga gällande hantering av massor. Två byggbolag har etableringar på gång. Vingåker har ett industrispår som kan med viss upprustning användas till lastning av massor eller material. Detta ligger på kommunens mark vilket förenklar juridik. Kontakt till utvecklingsgrupp Högsjö skickas till Trafikverket från Örebro kommun efter mötet. *Notering: Efter mötet har projektet erhållit kontaktuppgifter till gruppen.*

Örebro kommun, möte den 3 maj 2021

Syftet med detta möte var att presentera underlag för Örebro kommun inför publicering till allmänheten.

Trafikverket informerade om att samrådshandlingen kommer ställas ut i slutet på maj. *Notering: Efter mötet har samråd av samrådshandling beslutats för att ske 8 juni-2 juli 2021.* Samråd på orten sker under cirka en dag i anslutning till Högsjö. Kungörelse av granskningshandling planeras ske under hösten.

Trafikverket uppdaterade Örebro kommun om projekteringsläget. Teknikhus kommer att ligga på Örebro kommun och bygglov kan hanteras inom järnvägsplanen. Detta ska då tas med som ett yttrande från kommunen (skriftligt medgivande) i handlingar till planprövning. Under mötet bestämdes att Örebro kommun ska kolla upp hur kommunens bygglovsenhet kan ge detta medgivande. *Notering: Örebro kommun återkom efter mötet med att rekommendera att den formella vägen används, detta på grund av försommar och Corona.*

Arkeolog på Länsstyrelsen efterfrågade en mindre undersökning vid anslutningspunkt av serviceväg för utpekade mindre fornlämning.

Trafikverket efterfrågade förslag på plats för att ställa ut materialet inom Örebro kommun. Örebro kommun uppgav att de återkommer om plats för utställning. Två förslag för utställning av samrådshandling diskuterades på mötet; Odensbacken eller ICA butiken i Högsjö. *Notering: Efter mötet återkom Örebro kommun med förslaget Odensbackens bibliotek.*

På mötet beslutas att Örebro ska undersöka om det finns andra projekt inom kommunen som kan vara lämplig för samordning gällande massor. *Notering: Örebro kommun informerar efter mötet att*

järnvägsplanen är i ett område där kommunen inte äger någon infrastruktur. Det är därför osannolikt att de har möjlighet till något utbyte.

Trafikverket ville veta om det fanns behov av att kommande yttranden från kommunen via nämnd planeras in i projektet. Örebro kommun uppgav att de skulle återkomma med datum gällande kommunala nämnder. *Notering: Efter mötet svarade Örebro kommun att det inte behöver tas i nämnd, därmed räcker det om de får ett par veckor på sig.*

Vingåkers kommun, yttrande den 2 juli 2021

Mellan den 8 juni och 2 juli var samrådshandlingen ute på samråd. På detta svarade Vingåkers kommun att de inte har något att motsätta angående ombyggnaden av Västra stambanan. Kommunen understryker att byggrafiken blir en viktig fråga.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras. Fortsatt dialog genomförs gällande byggrafiken.

4.2.3. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Markägare och gemensamhetsanläggningar, möte den 22 januari 2021

Den 22 januari 2021 hölls ett samråd med berörd markägare samt två gemensamhetsanläggningar gemensamt. Syftet med mötet var att gå igenom vad som hänt i projektet sedan förra mötet i september 2020. Trafikverket har sedan dess arbetat fram och preciserat förslag på ytor för tillfällig nyttjanderätt, servitut på servicevägar, placering teknikkiosker och placering på flytt av brandmurar.

Under mötet presenterades förslags på tillfälliga nyttjanderättsytor samt vilka konsekvenser de medför. Bland annat måste befintliga brandmurar flyttas och läggas upp i nya högar. Dessa hamnar på markägarens fastighet. Högarna (4 st.) planeras bli ungefär 1 meter höga och 2–4 meter breda. Fråga uppkom om detta är utanför förslagna servicevägar och undrar vad Länsstyrelsen säger om brandmuren. Trafikverket förklarade att det mesta kommer rymmas inom det nya trädskringsservitutet, men det blir en påverkan på markägarnas mark. Trafikverket informerade även att brandmur egentligen inte har ett kulturmiljövärde i sig, utan det är mest naturmiljövärden kopplade till brandmuren.

Trafikverket visar ungefärlig yta för servitut för serviceväg samt placering av teknikhusen. *Notering: Efter mötet kompletterade Trafikverket med mått på längd till länsgräns från växel/slutet av projektet (vilket handlar om cirka 250 meter). Servicevägarna kommer inte stängslas in, förutom vid teknikhusen för att komma in där. Markägaren frågar var viltstängsel kommer hamna och uppger att det hade varit lämpligt att ordna detta eftersom maskiner ska ut. Enligt denne var viltstängsel utlovat till början av 2022 i viltstängselprojektet. Notering: Efter mötet meddelade markägare via telefon 2021-02-02 att synpunkten är korrekt formulerad i protokollet. Trafikverket svarar att denna sträcka inte innefattas av Trafikverkets viltstängselprojekt efter en uppdatering av det projektets planering. Inget viltstängsel planeras i detta projekt gällande förbigångsspåren. Trafikverket tar med sig synpunkten från mötet att markägare vill ha viltstängsel på sträckan.*

Trafikverket avslutar mötet med att beskriva vad som sker den kommande tiden, bland annat att samråd på ort kommer ske under vår 2021 och då finns fler chanser att kunna lämna synpunkter. Markägare kommer få ta del av information innan samråd. *Notering: Samråd på orten kommer ske 16 juni 2021.*

Möte med intressent (samråd på orten), den 16 juni 2021

Ett samråd på orten genomfördes den 16 juni 2021 på Högsjö folkets hus. Ingen anmälde sig till detta samråd men en intressent dök upp. Intressenten informerar om att denne har en sommarstuga som i framtiden kommer bli permanent bostad, norr om västra stambanan i närheten av dom nya förbigångsspåren. Intressenten vill vara med i samordningen med kommande entreprenör eftersom vägarna in till dennes fastighet är begränsade.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras och antecknas i miljösäkringen.

Allmänheten, yttrande 8 juni till 2 juli 2021

Under samrådstiden för samrådshandlingen (8 juni till 2 juli 2021) för samrådshandlingen inkom en synpunkt från allmänheten. Efter samrådstiden inkom ytterligare en synpunkt.

1) Intressenten ställde sig positiv till planförslaget och efterfrågade vilken maximal hastighet växlarna dimensioneras för.

Trafikverkets kommentar:

Eftersom det är främst godståg som ska stanna vid förbigångsspåren har Trafikverket projekterat för en maximal hastighet på 80 km/h i de nya tillkommande spåren. I projekteringen gäller samma maximala hastighet i de nya växlarna som för huvudspåret på sträckan, om man färdas rakt fram i huvudspår genom de nya växlarna. Att vid enstaka tillfällen använda förbigångsspåren som mötesspår med en högre tillåten maximal hastighet (vid enkelspårdrift på stambanan), bedöms ge en för stor kostnad gällande bland annat spårväxlar mot nytta. I detta projekt finns inte uppdraget att höja hastigheten på huvudspåret och vi dimensionerar inte de nya växlarna för högre än idag gällande hastighet.

2) Intressenten uppger sig anmäld på samråd på ort men sedan inte fått någon inbjudan eller svar. Denne önskar också att projektet sätter upp viltstängslet från Kilsmo till Billsbro, som skulle varit på plats 2017.

Trafikverkets kommentar:

Trafikverket beklagar att anmälan inte registrerats. I dagsläget finns inga uppgifter på när stängsling kan starta. Aktuell beställning gäller sträckan Velandavägen-Prässebo och denna planeras byggas nästa år (2022). Byggstart för övriga sträckor är idag inte beslutat.

Dialog med fastighetsägare, den 21 oktober 2021

Den 21 oktober 2021 genomfördes dialog med en fastighetsägare via telefon. Denne ville veta hur påverkan kommer bli gällande framkomligheten ut på anslutningsvägarna under byggnation. Fastighetsägaren frågar om Trafikverkets projekt kommer att hindra denne i stor utsträckning gällande framkomlighet ut på vägen i höjd med Högsjö station. En annan fråga från fastighetsägaren var hur Trafikverket tar hänsyn till stabiliteten på enskilda vägen där byggtrafiken kommer köra, den har varit svår att hålla i god form uppger fastighetsägaren.

Trafikverkets kommentar:

Projektet planerar inte att köra transporter på den väg som går söder om och parallellt med spåren. Däremot kommer det att gå trafik för byggtransporter från Högsjö gård norrut, genom Knutstorp och över järnvägsbron. Detta gäller transporter till/från byggnation på norra sidan spåren.

Vid tidpunkt för byggnation (tidigast 2024) kommer Trafikverket fortsatt att informera fastighetsägare i området var trafikpåverkan sker och hur arbetstider för entreprenaden planeras. De vägar som Trafikverket och dess entreprenörer använder under byggnationen kommer att återställas till befintligt skick.

4.2.4. Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Ledningsägare, Möte den 15, 17 och 25 mars 2021

Ledningssanordning sker kontinuerligt under planprocessen och kommer ske fram till byggnation. Ett ärenden är skapade i Ledningskollen 2021-02-03 (ärendenummer 20210203-0076 - Projektering). Ledningssamordning med tillhörande samråd hanteras separat i PM Samordning ledningar. Samråd har skett med följande ledningsägare i skede samrådshandling:

- Vattenfall – Låg- och starkström.
- IP-Only – Fiber.
- Skanova – Tele.

Nerikes Brandkår, yttrande den 16 juni 2021

Mellan den 8 juni och 2 juli var samrådshandlingen ute på samråd. På detta svarade Nerikes brandkår att de i nuläget inte har något att erinra gällande ombyggnaden av Västra stambanan. Nerikes brandkår önskar en fortsatt öppen dialog genom hela processen och i synnerhet under byggnationen då det kan påverka räddningsfordons framkomlighet till berörda adresser efter ombyggnation.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras och beaktas i kommande planering. Fortsatt dialog genomförs.

Naturvårdsverket, yttrande 28 juni 2021

Mellan den 8 juni och 2 juli var samrådshandlingen ute på samråd. Naturvårdsverket valde att avstå yttrande i rubricerat ärende.

Västra Sörmlands räddningstjänst, yttrande den 30 juni 2021

Mellan den 8 juni och 2 juli var samrådshandlingen ute på samråd. Västra Sörmlands räddningstjänst (VSR) har inga synpunkter på framtagna planläggningsbeskrivning för förbigångsspår Högsjö Västra, projekt TRV 2020/21990. Västra Sörmlands räddningstjänst (VSR) har granskat samrådshandlingarna och yttrat sig i ärendet utifrån Lagen om skydd mot olyckor (LSO) och dess huvudsyfte "Skydd av liv, egendom och miljö".

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras och beaktas i kommande planering.

Region Örebro län, yttrande den 1 juli 2021

Mellan den 8 juni och 2 juli var samrådshandlingen ute på samråd. Region Örebro län ställer sig positiva till planen eftersom det bidrar till måluppfyllelse gällande bland annat hållbart resande och regionförstoring.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras.

Region Örebro län arbetar för att ingen ytterligare jordbruksmark ska tas i anspråk för andra ändamål. Region Örebro län ser därför positivt på att kapacitetshöjande åtgärder bedöms kunna genomföras utan att minska den framtida livsmedelsproduktionen.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras.

Närmsta bostadshus ligger 800 meter från planområdet. Ökad kapacitet innebär dock fler tåg som trafikerar järnvägen och därmed ökade, eller mer frekventa, bullernivåer. Bulleråtgärder längs Västra stambanan bör genomföras om ytterligare behov finns med anledning av detta.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras och beaktas vid eventuell framtida trafikökning.

Barriäreffekten som järnvägen utgör kommer att bli större med anledning av större kapacitet. I miljöbedömningen anses miljö kvalitetsmålet Ett rikt växt- och djurliv, som enda mål, påverkas negativt. Övriga mål som påverkas negativt är av mindre grad. Trafikverket bör överväga om ytterligare åtgärder kan neutralisera den negativa påverkan projektet har på Ett rikt växt- och djurliv.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras. Under projektets gång har naturvärden bevakats och anpassningar och skyddsåtgärder har arbetats in. Viss negativ påverkan på naturvärden har dock inte gått att undvika för att genomföra byggandet av järnvägen. För att minska barriäreffekten för medelstora däggdjur har en torrtrumma anlagt vid ett vattendrag. Att minska barriäreffekten för stora däggdjur blir aktualiserat först vid stängsling av järnvägen, något som sker utanför detta projekt. Om stängsling blir aktuell behöver behovet av viltpassager ses över i ett landskapsperspektiv.

Region Sörmland (inkl. Mälardalstrafik), yttrande den 2 juli 2021

Mellan den 8 juni och 2 juli var samrådshandlingen ute på samråd. På detta svarade Region Sörmland, tillsammans med Mälardalstrafik, att de tagit del av samrådshandling och ställer sig positiva till ombyggnationen. På grund av den mycket ansträngda kapaciteten längs Västra stambanan önskar regionen att ombyggnaden genomförs snarast. Det gäller också förbigångsspåren öster om Katrineholm.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras. Byggstart är planerad till 2024. Detta projekt omfattar enbart Högsjö västra.

Mer konkret vill Region Sörmland och Mälardalstrafik betona att det är angeläget:

- att anläggningen förses med staket på båda sidor för att undvika vilt och obehöriga personer i spårutrymmet,

Trafikverkets kommentar:

Inget viltstängsel planeras i detta projekt gällande förbigångsspåren, det finns inte något sådant åtagande i detta projekt. Denna sträcka innefattas inte av Trafikverkets

viltstängselprojekt efter en uppdatering av det projektets planering. Trafikverket tar med sig synpunkten.

- att anläggningen byggs med sådant spåravstånd så att trafik kan bedrivas med rimlig hastighet samtidigt som framtida banarbeten och underhåll kan utföras,

Trafikverkets kommentar:

Projektet har valt att projektera nya förbigångsspår med 7 meters spåravstånd i förhållande till befintliga spår (upp- och nedspår), vilket är större än normalt utförande. I projektets förutsättningar anges att spåravstånd till nya förbigångsspår ska vara minst 6 meter. 7 meters spåravstånd förbättrar möjlighet till att utföra underhållsarbeten inom området för den nya driftplatsen.

Befintliga spår (upp- och nedspår) ska inte byggas om och är byggda med ca 4.5 meters spåravstånd.

- att anläggningen får god anslutning till vägnätet för räddningstjänst samt evakuering av resenärer vid trafikstörningar,

Trafikverkets kommentar:

Anslutningsvägarna får bättre standard i planförslaget. Samråd genomförs med räddningstjänst.

- att hastigheten i växlarna bör klara 100 km/h samt

Trafikverkets kommentar:

Förutsättningen för projektet är att växlarna ska dimensioneras för 80 km/h

- att Trafikverket hittar utbyggnadsformer som minimerar trafikstörningar på tågtrafiken under byggnationen.

Trafikverkets kommentar:

Denna fråga är främst kopplad till senare skeden i vilka produktionsplaneringen utförs. Projektet har valt att projektera nya förbigångsspår med 7 meters spåravstånd i förhållande till befintliga spår, vilket är större än normalt utförande. Detta medför något mindre störning på trafiken i byggskedet än om man väljer ett mindre spåravstånd.

Försvarsmakten, yttrande den 7 juli 2021

Mellan den 8 juni och 2 juli var samrådshandlingen ute på samråd. Försvarsmakten önskade förlängd svarstid (2021-06-18) till den 16 juli 2021. Den 7 juli 2021 svarade Försvarsmakten att de inte har något att erinra i rubricerat ärende.

Trafikverkets kommentar:

Synpunkten noteras.

5 Underlag

Inlämnade synpunkter diarieförs och blir därmed offentliga. Allt inkommit material (tjänsteanteckningar, brev, protokoll, yttranden, inkomna synpunkter med mera) rörande järnvägsplanen finns diariefört hos Trafikverket på ärendenummer TRV 2020/26006 (för korrespondens med allmänheten) respektive TRV 2020/21990 (för korrespondens med

myndigheter). Detta innebär att allt underlag till samrådsredogörelsen går att hämta ut för den som önskar, genom att ange diarienummer och önskat underlag. Diarieförda underlag till samrådsredogörelsen i skede granskningshandling framgår av nedanstående lista:

- Möte med Länsstyrelsen Örebro, datum: 2019-12-11, 2020-10-09, 2021-04-23.
- Möte med Länsstyrelsen Södermanland, datum: 2020-10-09.
- Möte med Örebro kommun, datum: 2020-08-31, 2021-05-03.
- Möte med Vingåkers kommun, datum 2020-08-27, 2021-04-26.
- Möte med markägare, datum: 2020-09-21, 2020-11-06 (2 st.), 2020-11-13, 2021-01-22.
- Möte med gemensamhetsanläggningar (vägförening), datum: 2020-11-06 (obs. även gemensamt med markägare 2020-09-21 och 2021-01-22).
- Samordnat underlag inför järnvägsprojekt, datum: 2020-11-02.
- Brevutskick till markägare, datum: 2020-11-12.
- Möte med ledningsägare (Vattenfall), datum: 2021-03-15.
- Möte med ledningsägare (IP-Only), datum: 2021-03-17.
- Möte med ledningsägare (Skanova), datum: 2021-03-25.
- Yttrande av samrådshandling Nerikes brandkår, datum: 2021-06-16.
- Möte med intressent, datum: 2021-06-16.
- Yttrande av samrådshandling Naturvårdsverket, datum: 2021-06-28.
- Yttrande av samrådshandling Länsstyrelsen i Örebro län, datum: 2021-06-29.
- Yttrande av samrådshandling allmänheten (nr 1-2), datum 2021-06-28, 2021-08-29.
- Yttrande av samrådshandling Region Örebro, datum: 2021-07-01.
- Yttrande av samrådshandling Region Sörmland, datum: 2021-07-02.
- Yttrande av samrådshandling Vingåkers kommun, datum: 2021-07-02.
- Yttrande av samrådshandling Försvarsmakten, datum: 2021-07-07.
- Tjänsteanteckning, dialog fastighetsägare, datum: 2021-10-21.

6 Bilagor

Bilaga A. Inställt samråd på orten.

Skapat av
Erik Fridén, IVös7
Ärendenummer
TRV 2020/21990

TJÄNSTEANTECKNING

1 (1)

Dokumentdatum
2021-06-17

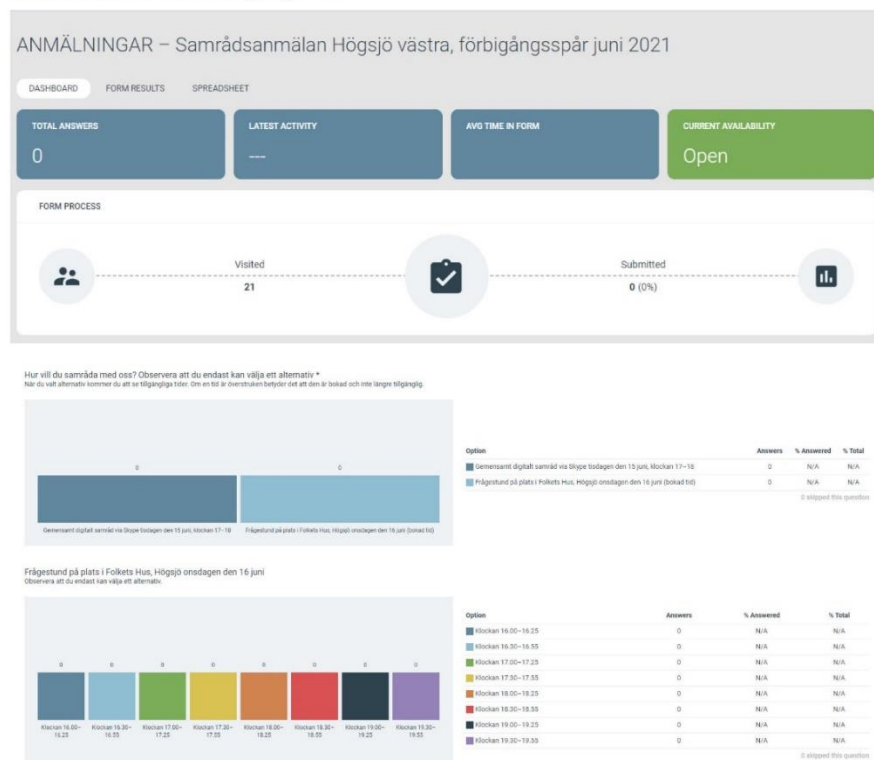
Högsjö förbigångsspår - Inställt samråd på orten

Gällande Trafikverkets projekt för Högsjö förbigångsspår under skede planläggning.

I samband med Samrådshandling, samråd på orten i Högsjö erbjöds allmänheten att ta del av handlingar samt ansöka om digitalt samråd via websida. Utöver detta fanns en möjlighet att under Covid19-anpassade enskilda möten ställa frågor vid fysiskt möte i Högsjö. Svarsfrekvens var noll, inga anmälningar via websidan:

<https://www.trafikverket.se/nara-dig/projekt-i-flera-lan/hogsjo-vastra-forbigangsspår/>

Se status efter sista anmälningdag 14/6:

TIMALL 0439 Tjänsteanteckning 2.0

Projektet har därför beslutat att ställa in digitalt samråd samt fysiska möten på orten.

Signerat Erik Fridén, den 2021-06-17

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1.

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se